

P7_TA(2011)0386

Stāvoklis Lībijā

Eiropas Parlamenta 2011. gada 15. septembra rezolūcija par stāvokli Lībijā

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā ANO Drošības padomes 2011. gada 26. februāra Rezolūciju Nr. 1970/2011 un 2011. gada 17. marta Rezolūciju Nr. 1973/2011,
  - ņemot vērā to, ka 2011. gada 22. februārī tika pārtrauktas sarunas par ES un Lībijas pamatnolīgumu,
  - ņemot vērā 2011. gada 18. jūlijā pieņemtos Ārlietu padomes secinājumus par Lībiju,
  - ņemot vērā Starptautiskās kontaktgrupas konferenci, kas notika 2011. gada 1. septembrī Parīzē,
  - ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Lībiju, jo īpaši 2011. gada 10. marta rezolūciju¹, un 2011. gada 20. janvāra ieteikumu²,
  - ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja vietnieces / Savienības augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2011. gada 13. septembra paziņojumu par Lībiju,
  - ņemot vērā Reglamenta 110. panta 4. punktu,
- A. tā kā pēc sešu mēnešu ilgām kaujām, kurās cietuši vairāki tūkstoši personu un kuru dēļ plašumā ir vērsušās humanitārās vajadzības un ciešanas, Kadafi režīms ir beidzis pastāvēt un pagaidu valdība, ko vada Pārejas perioda nacionālā padome (*NTC*), gatavojas sākt darbu pie jaunas Lībijas veidošanas;
- B. tā kā pēc miermīlīgu demonstrāciju brutālas apspiešanas, tostarp liela mēroga un sistemātiskiem cilvēktiesību pārkāpumiem, un pēc Lībijas nespējas uzņemt atbildību saskaņā ar starptautiskajiem tiesību aktiem tika pieņemta ANO Drošības padomes Rezolūcija Nr. 1970 un Nr. 1973, lai aizsargātu Lībijas iedzīvotājus;
- C. tā kā tika izveidota to valstu koalīcija, kuras vēlējās īstenot ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1973; tā kā otrajā posmā šīs pilnvaras pārņēma NATO; tā kā NATO vadītā gaisa spēku operācija „*Odyssey Dawn*” turpināsies tik ilgi, cik būs nepieciešams, lai aizsargātu Lībijas civiliedzīvotājus;
- D. tā kā *NTC* būs vienlaikus gan jāapmierina valsts iedzīvotāju neatliekamās humanitārās vajadzības, jāpārtrauc vardarbība un jānodrošina tiesiskums, gan arī jāveic grūtais valstiskuma atjaunošanas darbs un jāveido funkcionējoša, demokrātiska valsts; tā kā *NTC* apņēmas ātri panākt demokrātisku leģitimitāti, izstrādājot konstitūciju un nekavējoties rīkojot brīvas un godīgas vēlēšanas;

---

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0095.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2011)0020.

- E. tā kā Starptautiskā Krimināltiesā 2011. gada 27. jūnijā izdeva Muamara Kadafi, viņa dēla Saifa al Islāma un izlūkošanas dienesta bijušā vadītāja Abdulaha al Sanusi apcietināšanas orderus saistībā ar iespējamiem noziegumiem pret cilvēci, kas izdarīti kopš tautas sacelšanās sākuma;
- F. tā kā saskaņā ar ANO Cilvēktiesību padomes sniegto informāciju kopš apspiešanas sākuma Lībijā aptuveni 1500 Lībijas bēgļu ir miruši, cenšoties šķērsot Vidusjūru, lai nokļūtu Eiropā;
- G. tā kā aptuveni 60 valstis un starptautiskās organizācijas piedalījās „Lībijas draugu” augstākā līmeņa sanāksmē, kas notika 2011. gada 1. septembrī Parīzē, lai koordinētu starptautiskos centienus atbalstīt Lībijas atjaunošanu;
- H. tā kā ES ir sniegusi humāno palīdzību vairāk nekā EUR 152 miljonu apmērā un tā kā Komisijas priekšsēdētāja vietniece / Savienības augstā pārstāve 2011. gada 22. maijā atvēra ES biroju Bengāzī ar mērķi izveidot kontaktus ar *NTC* un palīdzēt Lībijai sagatavoties demokrātiskā pārejas procesa nākamajam posmam; tā kā 2011. gada 31. augustā tika atvērts ES birojs Tripolē;
- I. tā kā ES ir ļoti ieinteresēta, lai Ziemeļāfrikā valdītu demokrātija, stabilitāte, pārticība un miers,
1. vēlas sagaidīt Lībijā sešus mēnešus ilgušā konflikta beigas un atzinīgi vērtē to, ka ir sabrucis 42 gadus ilga autokrātiskais režīms, kuru īstenoja Muamars Kadafi, kas bija atbildīgs par ilgstošajām un ārkārtīgajām Lībijas tautas ciešanām; uzteic Lībijas tautas drosmi un apņēmību un uzsver, ka pārejas procesa dzinējspēkam ir jābūt Lībijas tautas brīvības un suverenitātes centieniem, jo šā procesa veiksmīgu iznākumu var panākt tikai ar spēcīgu vietējo līdzdalību;
  2. aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / Savienības augsto pārstāvi izstrādāt patiesu, efektīvu un ticamu kopēju stratēģiju Lībijai un aicina ES dalībvalstis to īstenot, atturoties no vienpusējas rīcības vai iniciatīvām, kas varētu vājināt šo stratēģiju; aicina ES un dalībvalstis sniegt nedalītu atbalstu pārejas procesā, kam tagad jānotiek, lai saskaņoti veidotu brīvu, demokrātisku un pārtikušu Lībiju, nepieļaujot dublēšanos un cenšoties īstenot daudzpusēju pieeju;
  3. pilnībā atbalsta *NTC* tās grūtajā darbā, veidojot jaunu valsti, kura pārstāvētu visus Lībijas iedzīvotājus; atzinīgi vērtē to, ka vairākas valstis nesen ir atzinušas *NTC*, un aicina visas ES dalībvalstis un starptautisko sabiedrību sekot šim piemēram; atzinīgi vērtē to, ka visi ANO Drošības padomes pastāvīgie locekļi, tostarp pavisam nesen pievienojušies Ķīna, ir atzinuši *NTC* par Lībijas likumīgo varas institūciju; mudina visas Āfrikas Savienības valstis atzīt *NTC*; aicina *NTC* pilnībā uzņemties atbildību par Lībijas iedzīvotāju drošību un labklājību, rīkoties pārredzami un pilnībā ievērot demokrātijas principus un starptautiskās humanitārās tiesības; aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / Savienības augsto pārstāvi, Padomi un Komisiju turpmāk stiprināt attiecības ar *NTC* un palīdzēt jaunajām Lībijas iestādēm izveidot vienotu, demokrātisku un plurālistisku Lībiju, kurā cilvēktiesības, pamatbrīvības un taisnīgums tiktu garantēti visiem šīs valsts pilsoņiem, kā arī viesstrādniekiem un bēgļiem;
  4. uzsver, ka noziegumi pret cilvēci nedrīkst palikt nesodīti un ka Muamars Kadafi un viņa režīma līdzgaitnieki ir jāsauc pie atbildības un jātiesā par viņu izdarītajiem noziegumiem, ievērojot tiesiskas valsts principus; mudina *NTC* kaujiniekus atturēties no atbēgšanas un nāves sodu izpildes bez tiesas; sagaida, ka Lībijā tiesas procesu laikā

nodrošinās taisnīgas tiesas starptautisko standartu pilnīgu ievērošanu, tostarp starptautiskajai novērošanai nepieciešamo pārredzamību un nāvēssoda nepiemērošanu gadījumā, ja Lībijā attiecīgās personas tiks sauktas pie atbildības ne tikai par tiem noziegumiem, par kuriem šīs personas apsūdz Starptautiskā Krimināltiesā, bet gan par visiem diktatūras laikā izdarītajiem noziegumiem;

5. mudina visas valstis, jo īpaši Lībijas kaimiņvalstis, sadarboties ar Lībijas jaunajām iestādēm un starptautiskajām tiesu varas iestādēm, proti, Starptautisko Krimināltiesu, lai nodrošinātu, ka Muamaru Kadafi un viņa tuvākos sabiedrotos sauc pie atbildības; atgādina, ka, piemēram, Nigēra un Burkinafaso ir Starptautiskās Krimināltiesas dalībnieces un tādēļ tām ir pienākums sadarboties ar tiesu un izdot tai Muamaru Kadafi un viņa radniekus, kuriem izvirzītas apsūdzības, ja viņi ierodas šo valstu teritorijā; pauž nožēlu par to, ka Gvineja-Bisava ir piedāvājusi Muamaram Kadafi patvērumu, atļaujot tur uzturēties un dzīvot, un brīdina, ka šāda rīcība neatbilst Gvinejas-Bisavas saistībām saskaņā ar Kotonū nolīgumu;
6. atzinīgi vērtē apņemšanos, ko pauda tās valstis un starptautiskās organizācijas, kuras piedalījās „Lībijas draugu” augstākā līmeņa sanāksmē, kas notika 2011. gada 1. septembrī Parīzē, proti, nekavējoties darīt pieejamus USD 15 miljardus no iesaldētajiem Lībijas līdzekļiem; atzinīgi vērtē arī ES lēmumu atcelt 28 Lībijas vienībām, tostarp ostām, naftas uzņēmumiem un bankām, noteiktās sankcijas; aicina ES dalībvalstis censties panākt ANO Drošības padomes atļauju un atrīvēt vēl aizvien iesaldētos Lībijas līdzekļus, lai palīdzētu *NTC* nodrošināt pārvaldību, kas vajadzīga šajā pārejas periodā, un jo īpaši aicina dalībvalstis ievērot solījumus, kas tika izteikti Parīzes konferences laikā; prasa sākt starptautisku izmeklēšanu par to, kur varētu atrasties nozagtie līdzekļi un M. Kadafi ģimenes nauda, lai šos līdzekļus nogādātu atpakaļ Lībijā;
7. atzinīgi vērtē to, ka ES nekavējoties ieradās Tripolē tūlīt pēc pilsētas atbrīvošanas un ka šajā galvaspilsētā ir atvērts ES birojs; sagaida, ka pēc iespējas drīz tiks nokomplektēts šā biroja personāls, lai būtu iespējams turpināt svarīgo darbu, ko sācis ES birojs Bengāzī, veicināt ciešākas attiecības ar *NTC* un palīdzēt jaunajām Lībijas iestādēm risināt vissteidzamākās Lībijas iedzīvotāju vajadzības;
8. ierosina nekavējoties nosūtīt uz Lībiju Eiropas Parlamenta delegāciju, lai novērtētu stāvokli, paustu atbalstu un solidaritāti un sāktu dialogu ar *NTC*, pilsonisko sabiedrību un citiem nozīmīgākajiem procesu dalībniekiem uz vietas;
9. uzsver, ka *NTC* pagaidu valdības uzticamība būs atkarīga no tās spējas risināt visaktuālākos jautājumus, vienlaikus radot apstākļus demokrātisku institūciju izveidei; aicina *NTC* sākt pēc iespējas pārredzamu un iekļaujošu procesu, iesaistot visas nozīmīgākās ieinteresētās personas no visiem Lībijas reģioniem, lai veidotu likumību un nacionālo vienprātību un tādējādi novērstu reģionālās, etniskās vai cilts piederības radītu šķelšanos, kas varētu izraisīt vardarbības turpināšanos; aicina *NTC* nodrošināt visu Lībijas sabiedrības pārstāvju līdzdalību un pārejas perioda laikā, kas vērsts uz demokratizāciju, palielināt sieviešu un mazākumtautību nozīmi, proti, veicinot viņu līdzdalību pilsoniskajā sabiedrībā un plašsaziņas līdzekļu, politisko partiju un visdažādāko tādu iestāžu darbībā, kuras pieņem lēmumus politikas un ekonomikas jomās;
10. norāda uz neseno organizācijas „Amnesty International” ziņojumu un aicina *NTC* kontrolēt un atbruņot bruņotās grupas, pārtraukt cilvēktiesību pārkāpumus un izmeklēt zināmos kara noziegumus, lai nepieļautu pārkāpumu un pretdarbības apburto loku; aicina jaunās iestādes nekavējoties nodot Tieslietu un cilvēktiesību ministrijas kontrolē visas apcietinājuma vietas

un nodrošināt, lai apcietināšanu veiktu tikai oficiālas iestādes un lai visas apsūdzības beigtos ar taisnīgiem tiesas procesiem, kuros ir ievēroti starptautiskie standarti;

11. ņem vērā Tripolē teikto *NTC* priekšsēdētāja Mustafa Abdula Džalila uzrunu, kurā viņš paziņoja, ka Lībija būs moderna musulmaņu valsts un ka tas tiks ierakstīts konstitūcijā, kā arī viņš atzinīgi vērtēs sieviešu iesaistīšanos sabiedriskajā dzīvē; pauž cerību, ka *NTC* pildīs pienākumus un ievēros dotos solījumus veidot tolerantu, vienotu un demokrātisku Lībijas valsti, aizsargājot visu Lībijas iedzīvotāju, kā arī viesstrādnieku un ārvalstnieku vispārējās cilvēktiesības; aicina *NTC* aktīvi sekmēt sieviešu un jauniešu iesaistīšanu politiskajos procesos, kuru mērķis ir politisko partiju un demokrātisku iestāžu izveide;
12. prasa *NTC* nekavējoties iedibināt taisnīgumu un sākt nacionālās samierināšanas procesu; aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / Savienības augsto pārstāvi nosūtīt speciālistus un instruktorus starpniecības un dialoga jomā, lai viņi Lībijā palīdzētu *NTC* un citiem dalībniekiem;
13. uzsver, ka ir būtiski izmeklēt visus cilvēktiesību pārkāpumus neatkarīgi no tā, kas tos izdarījis; uzskata, ka šim pasākumam jābūt svarīgai samierināšanās procesa sastāvdaļai valstī, ko pārvalda paši Lībijas pilsoņi;
14. aicina *NTC* spēkus attieksmē pret karagūstekņiem, proti, atlikušajiem M. Kadafi spēkiem un algotņiem, ievērot starptautiskās humanitārās tiesības; mudina *NTC* nekavējoties atbrīvot viesstrādniekus no citām Āfrikas valstīm un melnādainos Lībijas iedzīvotājus, kuri tika patvaļīgi aizturēti, jo tikai uzskatīti par M. Kadafi algotņiem, un uzsākt neatkarīgu tiesas procesu pret tiem, kuri izdarījuši noziegumus;
15. aicina *NTC* aizsargāt mazākumtautību un mazāk aizsargātu sabiedrības grupu tiesības, tostarp vairāku tūkstošu Subsahāras Āfrikas migrantu tiesības, kuri saskaras ar diskrimināciju ādas krāsas dēļ, un nodrošināt to migrantu aizsardzību un pārvietošanu, kuri joprojām atrodas Starptautiskās Migrācijas organizācijas centros vai citās izveidotās nometnēs; šajā sakarībā aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / Savienības augsto pārstāvi nodrošināt *NTC* ar Eiropas atbalstu starpniecības jomā, lai reaģētu uz šo ārkārtas situāciju, ievērojot cilvēktiesības un humanitāros standartus; aicina ES dalībvalstis un Komisiju palīdzēt pārvietot bēgļus, kuri, bēgot no konflikta, joprojām atrodas nometnēs pie Tunisijas un citām robežām un kuru atgriešanās Lībijā apdraudētu viņu dzīvību;
16. uzsver, ka Lībijas iedzīvotāji sāka revolūciju un turpināja iesākto ceļu; uzskata, ka Lībijas tautai ir jālemj par Lībijas nākotni, panākot pilnīgu Lībijas suverenitāti;
17. uzsver, ka Apvienoto Nāciju Organizācijai būs nozīmīga koordinatores loma starptautiska atbalsta nodrošināšanā politisko pārmaiņu īstenošanai Lībijā un valsts atjaunošanai, kas ir saskaņā ar Parīzes konferencē paustajām Lībijas vēlmēm;
18. aicina Komisijas priekšsēdētāja vietnieci / Savienības augsto pārstāvi, Komisiju un ES dalībvalstis sniegt palīdzību, lai veiktu reformu Lībijas drošības jomā, tostarp policijā un bruņotajos spēkos, un atbruņotu, demobilizētu un reintegrētu bijušos kaujiniekus, kā arī sadarbībā ar kaimiņvalstīm stiprinātu robežkontroli un ieroču kontrabandas kontroli; īpaši pauž bažas par lielo ieroču apjomu, kas ir kaujinieku un civiliedzīvotāju rīcībā un apdraud iedzīvotāju dzīvību, jo īpaši tādas neaizsargātas grupas kā sievietes un bērni;
19. uzsver Lībijas konflikta veiksmīga atrisinājuma nozīmību visa reģiona un t. s. arābu

pavasara kontekstā; mudina citus šā reģiona līderus mācīties no Lībijas pieredzes un rēķināties ar aizvien plašākajām sabiedriskajām kustībām, kas prasa tiesību un brīvību ievērošanu;

20. aicina *NTC* apņemties ievērot augstus pārredzamības standartus vietējās, stratēģiski svarīgās tautsaimniecības nozarēs, lai Lībijas dabas resursi sniegtu labumu visiem iedzīvotājiem;
21. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, augstajai pārstāvei, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu parlamentārajai asamblejai, Āfrikas Savienībai, Arābu valstu līgai un Lībijas Pārejas perioda nacionālajai padomei.